

ARCHITEKTURA WYZWAŃ ODBUDOWA UKRAINY

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

24 lutego 2022 r. Ukraina została zaatakowana przez Rosję – rozpoczęła się wojna.

Wojna niszczy dorobek cywilizacji, kultury, człowieczeństwo. Walka o ocalenie życia swojego i osób najbliższych, domu, wreszcie Ojczyzny - jest oczywistą reakcją każdego człowieka. O jego tożsamości stanowi przynależność do miejsca życia, przywiązanie do krajobrazu, wartości wyrosłych z rodzimości miejsca – do dziedzictwa, dla którego znaczenie i pamięć są podstawą.

Po wojnie przychodzi czas pokoju.

Odbudowa Ukrainy po zakończeniu wojny będzie dotyczyła wszystkich aspektów środowiska życia: architekturę, infrastrukturę, w skali miast, miasteczek, wsi. Odnowa ta obejmie zarówno rozległe krajobrazy, jak i poszczególne miejsca. Wymagać będzie przygotowania, współdziałania i solidarności ludzkiej na skalę międzynarodową.

Jak kształtować środowisko życia wobec zagrożeń wojennych?

Zakończenie wojny nie oznacza uwolnienia się od wszystkich zagrożeń z nią związanych. Doświadczenie ograniczonego dostępu do podstawowych zasobów zapewniających przetrwanie, jak : woda, energia i żywność powoduje, że na nowo pojawia się pytanie o sposób kształtowania zabudowy mieszkaniowej, gwarantujący dostęp do tych składników w najbliższym sąsiedztwie. Podobnie, kluczowym zagadnieniem staje się ochrona mieszkańców przed nagłym atakiem z miejsc oddalonych czasami o setki kilometrów, zagwarantowanie odpowiednio wyposażonych , bezpiecznych miejsc przebywania.

Jednym z kluczowych problemów dla projektantów jest odpowiedź na problem natychmiastowej pomocy w obliczu klęski humanitarnej (braku domu, wody, pożywienia, energii...), w kontekście perspektywy długoterminowej, bowiem projekt i budowa środowiska zamieszkiwania zawsze rozważane jest w szerszych skalach urbanistycznych i krajobrazowych. Jak pogodzić dwie perspektywy, jaki przyjąć kierunki i rozwiązania, aby maksymalnie wykorzystać zaangażowaną energię w osiągnięcie kluczowych celów krótkoterminowych, które mogą stać się podwaliną do osiągnięcia założeń długoterminowych - odbudowy rezylentnego, regeneratywnego środowiska.

Jaka ma być Ukraina po odbudowie?

Jak kształtować środowisko życia wobec zagrożeń wojennych?

Jak powinno wyglądać współczesne środowisko zamieszkiwania?

Czas jest czynnikiem determinującym działania związane z odbudową ze zniszczeń. Działania te dotyczyć będą jednak dziesięcioleci i sięgać następnych pokoleń. Racjonalne rozplanowanie podejmowanych inwestycji, wykorzystanie infrastruktury, zastosowanie dostępnych materiałów, również tych pochodzących z recyklingu, a także znalezienie właściwej odpowiedzi zarówno funkcji jak i formy staje się ważnym problemem odbudowy.

Jak ochronić ponadczasowe wartości środowiska umożliwiające kontynuację życia biologicznego?

Odbudowa Ukrainy wpisuje się w szereg działań stanowiących wyzwania o skali globalnej. Jednym z najistotniejszych są zapewnienie dostępu do kurczących się zasobów arealu ziem uprawnych, wody, utrzymanie bioróżnorodności. Kolejnym stanowią problemy z uzyskaniem źródeł energii, które nie będą wpływać niekorzystnie na zmiany klimatu oraz powodować zanieczyszczenia środowiska. W konsekwencji rodzi się pytanie o współczesne technologie wznoszenia oraz materiały, których produkcja wpływa na ograniczenie śladu węglowego. Nowe środowisko zamieszkiwania powinno zapewnić racjonalne gospodarowanie retencjonowaną wodą, zachowanie korytarzy ekologicznych i ochronę najbardziej wartościowych warstw gleby.

Jak wspierać społeczność tworzoną z osób, które pozostawiły swoje dotychczasowe miejsca zamieszkiwania, a ich rodzinne korzenie zostały bezpowrotnie utracone?

Każdy człowiek wychowywał się w konkretnych warunkach, w rozpoznawalnym dla niego środowisku kulturowym. Wojna burzy strukturę społeczną, przynosi śmierć członków rodziny, zmusza do podejmowania trudnych, a czasami dramatycznych decyzji dotyczących losu własnego i swoich bliskich. Znalezienie odpowiedniej formy przestrzennej i funkcji, służących odbudowie relacji społecznych stanowi jedno z najistotniejszych zagadnień czasów powojennych. Oprócz oczywistych, funkcjonalnych odpowiedzi na te pytania pojawia się głębsza, dotykająca podstaw ludzkiej tożsamości, rozumienia znaczeń form przestrzennych i kodu kulturowego.

Jaka ma przebiegać odbudowa Ukrainy?

Celem konferencji jest zgromadzenie wspólnoty akademickiej oraz elit kulturalnych, naukowych, technicznych, gospodarczych w kontekście kryzysu wojny w Ukrainie i wspólnej dyskusji na temat: ochrony ocalałego oraz odbudowy utraconego dziedzictwa architektury, możliwości stworzenia nowych warunków życia, znaczenia architektury w kształtowaniu tożsamości i bezpieczeństwa.

Dyskusja ta powinna wpisywać się w kierunek wyznaczony przez idee Nowego Europejskiego Bauhausu opisujące zagadnienia projektowania opartego na funkcjonalnej prawidłowości form przestrzennych, wspieraniu złożoności środowiska przyrodniczego oraz tworzeniu członków demokratycznej wspólnoty ludzkiej.

03.07-04.07.2023

Warszawa – Łazienki Królewskie – Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej